

L'avaluació com a part del projecte, no com el seu epíleg

Published by [Interacció](#) [1] on 25/11/2019 - 12:05 | Last modification: 25/06/2026 - 10:32

Aquest article de David Roselló és una de les aproximacions més útils i operatives a l'avaluació cultural. El seu principal interès no rau tant en els instruments que proposa com en el canvi de perspectiva que defensa: l'avaluació no és una fase final destinada a justificar allò que s'ha fet, sinó una funció transversal que ha d'acompanyar el projecte des del seu disseny fins a la seva implementació. Aquesta idea, aparentment senzilla, qüestiona una pràctica encara habitual en moltes organitzacions culturals, on l'avaluació queda reduïda a una memòria final o a un tràmit administratiu.

Roselló parteix d'una premissa clara: l'avaluació només té sentit si serveix per millorar els projectes culturals. No es tracta de premiar o castigar equips, ni tampoc de verificar mecànicament si s'han complert uns objectius. La seva funció és generar coneixement útil per prendre decisions, corregir desviacions, redefinir estratègies o replantejar aspectes de la producció. L'autor contraposa dues maneres d'entendre l'avaluació: una mirada retrospectiva centrada a comprovar què ha passat i una mirada prospectiva orientada a identificar què cal canviar per millorar. És aquesta segona la que defensa com a més rellevant per a la gestió cultural.

L'article insisteix que l'avaluació ha d'estar present des del moment en què es formulen els objectius. Per això rebutja la idea que sigui una etapa final del projecte. Els objectius han de definir-se juntament amb els mecanismes que permetran valorar-ne l'assoliment, de la mateixa manera que els aspectes organitzatius, comunicatius o pressupostaris han de preveure com seran observats i revisats. Aquesta concepció converteix l'avaluació en una dimensió estructural de la planificació cultural.

?L'avaluació no consisteix només a mesurar resultats. També implica comprendre processos, interpretar causes i prendre decisions de millora.

Una part especialment interessant del text és la reflexió sobre per què costa tant avaluar. Roselló identifica nombroses resistències que són recognoscibles: la manca de temps, la percepció que l'avaluació és secundària respecte a l'activitat, la por als resultats, la confiança excessiva en intuïcions personals o la convicció que les conclusions no modificaran res substancial. També alerta sobre un risc freqüent: concebre l'avaluació com un control sobre l'equip en lloc d'entendre-la com una eina al servei de l'equip.

L'autor proposa distingir cinc grans àmbits d'avaluació: el context, els resultats, la definició del projecte, els processos de producció i l'impacte. Aquesta classificació és rellevant perquè amplia considerablement el focus habitual. Sovint les organitzacions culturals concentren els seus esforços en comptar assistents o participants, mentre que Roselló recorda que també cal valorar si el diagnòstic inicial era adequat, si les estratègies triades eren pertinents, si els recursos es van gestionar eficientment o quins efectes genera el projecte a llarg termini.

Especialment significativa és la seva reflexió sobre els indicadors. L'article rebutja la idea que existeixin indicadors universals vàlids per a qualsevol projecte cultural. Cada projecte ha de construir els seus propis indicadors a partir dels objectius que es proposa assolir. Per això defensa la combinació d'indicadors quantitatius i qualitatius, així com la necessitat que siguin específics, mesurables, realistes, comparables i verificables. L'avaluació no consisteix a acumular dades, sinó a produir informació significativa per interpretar la realitat i orientar l'acció.

Una altra aportació rellevant és la distinció entre l'avaluació contínua i l'avaluació periòdica. Mitjançant la metàfora de la «pel·lícula» i la «foto», Roselló defensa la necessitat de combinar el seguiment constant dels processos amb moments específics d'anàlisi més aprofundida. Aquesta complementarietat permet detectar problemes mentre el projecte està en marxa i, alhora, generar aprenentatges més sòlids per al futur.

Llegit des de l'actualitat de les polítiques culturals locals, el text manté una gran vigència perquè desplaça el debat

de la simple rendició de comptes cap a la construcció de capacitat institucional. L'avaluació deixa de ser una exigència externa per convertir-se en una eina d'aprenentatge organitzatiu. La qüestió principal ja no és demostrar que un projecte ha funcionat, sinó entendre millor què funciona, per què funciona i sota quines condicions podria funcionar millor. (n. de l'e., 2026)

Referència

Roselló Cerezuela, D. (2018). *La evaluación de proyectos y procesos culturales. Periférica Internacional: Revista para el análisis de la cultura y el territorio*, (19), 178–195. [10.25267/Periferica.2018.i19.18](https://doi.org/10.25267/Periferica.2018.i19.18) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: gestió cultural

Tags: planificació cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: recerca cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2019/avaluacio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://dx.doi.org/10.25267/Periferica.2018.i19.18>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8189>